

[Gert Petersen]

Begrundelse

I The Times 8. april 1981 oplyses i en reportage fra Helsinki, at vesttyske og franske militærfly har overfløjet finsk territorium under den sidste tids rekognosceringer i den finske bugt.

Det hedder ordret i reportagen: »Uden offentlighed, men med diskret henvisning til de involverede magter har finnerne to gange protesteret formelt over krænkelser af Finlands suveræne territorium.«

Det oplyses, at det drejer sig om den finske ø Bogskär.

Times-korrespondenten tager sagen meget let, nærmest lidt humoristisk, og mere end antyder, at protesterne kun skyldes Finlands underdanighed over for Sovjetunionen.

Der må blive korrespondentens sag. Mig bekendt er det sædvane, at staterne ikke lader sådanne krænkelser gå upåtalet hen. Men selvfølgelig kan man anlægge det synspunkt (som Times åbenbart gør), at NATO-fly har ret til at flyve, hvor det passer dem. Det har dog vist aldrig været den danske regerings synspunkt. Derfor går jeg ud fra, at den fordømmer sådanne krænkelser, både generelt, men også specielt i kraft af Finlands status som neutral deltager i det nordiske samarbejde. Det er Danmarks allierede, som er ansvarlige for krænkelserne. Den ene (Vesttyskland) er endda medlem – ligesom Danmark – af Atlantpagtens integrerede forsvarssystem (NATO). Derfor må Danmark være forpligtet til at tage sagen op over for sine allierede og arbejde for, at de ikke fortsat krænker en anden nordisk stats suverænitet.

Besvarelse (15/4 81):

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

I besvarelse af hr. Gert Petersens spørgsmål vil jeg gerne slå fast, at regeringen naturligvis tager afstand fra enhver form for krænkelser af et andet lands territorium. Jeg er heller ikke i tvivl om, at de andre NATO-lande ligesom Danmark bestræber sig på at undgå krænkelser af andre landes territorier. At der nu og da kan forekomme hændelige krænkelser, må naturligvis beklages.

Jeg ser ingen grund til at tage de i hr. Gert Petersens spørgsmål påståede krænkelser af Finlands luftrum op til drøftelse i NATO. Krænkelser af et lands territorium er et an-

liggende, der udelukkende vedrører det krænkede land og det eller de lande, hvor de pågældende nationale fly er hjemmehørende.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Fastsættelse af betaling for børns ophold i daginstitution og formidlet dagpleje).

(Lovforslag nr. L 202. Fremsat 9/4 81).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erik B. Smith (S):

Forslaget til ændring af lov om social bistand indebærer, at de nugældende betalingsregler for formidlet dagpleje og daginstitutionsophold føres videre efter 1. august 1981.

I socialdemokratiet fandt vi, at principperne i de ændrede regler var rigtige, og vi beklager, at det har været nødvendigt at gå tilbage til de nugældende betalingsregler, fordi det, som alle jo ved, betød, at man ikke fik de forventede merindtægter.

Vi har med tilfredshed noteret os, at regeringen ikke har opgivet tanken om at gradue-re forældrebetalingen efter socialindkomsten. Alle forhold taget i betragtning er det sikkert rigtigt, at man nu giver sig til at overveje, på hvilken måde dette bør gøres. Her vil det nok også være rigtigt at inddrage den netop afsluttede børnekommissions arbejde.

Jeg skal afslutningsvis sige, at når jeg genkalder mig de argumenter, der er fremført fra partier, der var imod de ændrede regler, må jeg gå ud fra, at det her fremsatte lovforslag får en hurtig gang gennem folketinget.

Brixtofte (V):

Det kunne naturligvis være fristende i dag at holde en lang tale om, at venstre fik ret i, at hele socialindkomstlovgivningen er lov-sjusk, dårligt forberedt, et skoleeksempel på, hvorledes man ikke skal lovgive, men det er vel efterhånden desværre helt overflødig at træde mere i det, ikke mindst på grund af regnefejlen på en halv milliard kroner. Af historiske årsager er det dog værd at oplyse et par ting.

[Brixtofte]

Ved gennemlæsning af udvalgsrapporterne fra maj 1980 kan man konstatere to ting. For det første kunne udvalget ikke vriste beregningsgrundlaget fra ministeren, så her er ansvaret klart placeret. For det andet var det ikke muligt at få de kommentarer fra Kommunernes Landsforening til betalingskalkylen, herunder de økonomiske beregninger, som kunne have forhindret, at man lavede en lovgivning med en så stor fejl. Kommunernes Landsforening fralagde sig ethvert ansvar for beregningen. Også på dette punkt er ansvaret klart placeret, og det ønsker jeg at fremhæve af historiske årsager.

Ansvar for fejlregningen er regeringens og forligspartiernes. De har i fællesskab truffet den politiske beslutning at vedtage en dårligt forberedt lov på et tidspunkt, hvor man ikke havde gennemarbejdet tingene tilstrækkeligt. At bevise den påstand er overflødig. De mange nye cirkulærer, de mange bebudede lovindgreb, der skal rette på tingene, og regnefejlen er tilstrækkeligt til at dokumentere, at denne påstand er rigtig.

Det kan i sig selv være tilfredsstillende, at ministeren har erkendt ansvaret, men jeg synes ikke, at ministeren skal stå alene. Det er hele regeringens ansvar, og det er forligspartiernes ansvar, at man vedtog en lov på et tidspunkt, hvor tingene ikke var ordentlig forberedt. Jeg går ud fra, at vi i dag, nu hvor ministeren så klart har erkendt ansvaret, får en tilsvarende erkendelse fra forligspartierne, for de har i høj grad et medansvar for dette lovsjuskteri.

Det kan selvfølgelig ærgre os alle, at man har været så længe om at komme til erkendelse, idet kommunerne allerede i efteråret kunne påvise, at der manglede en halv milliard kroner. Det tog altså yderligere et halvt år, inden forligspartierne og regeringen kunne overbevise sig selv om, at det var kommunerne, der havde ret.

Dette er nok om det historiske; det er der ikke grund til at træde mere i.

Men hvad skal der så ske pr. 1. august? Det er meget interessant. Betalingsreglerne vil fortsætte som hidtil. Det kan vi være tilfredse med, fordi vi foretrækker det princip, at brugerne betaler en andel af driftsudgifterne. Men den halve milliard kroner består jo af to kvarte milliarder kroner. Den ene kvarte milliard er den merudgift, kommunerne havde fået, hvis de nye regler var blevet ind-

ført. Den undgår kommunerne. Men den anden kvarte milliard, den besparelse, man skulle have opnået, har vi ikke hørt noget til. Vi må slå fast i dag, at det er regeringens og forligspartiernes ansvar, hvis skatten i kommunerne skal hæves i de kommende år, fordi man har gennemført en lov, der ikke har givet de besparelser, man har lovet kommunerne. Det er vigtigt at slå fast, at regeringen og forligspartierne skylder kommunerne en kvart milliard kroner i besparelser på dette område. Dertil kommer, at der er stor usikkerhed omkring de økonomiske beregninger vedrørende alle de øvrige dele af socialindkomstlovene. Hvordan går det med kontanthjælpen? Hvordan bliver udbetalingerne dér i forhold til, hvad man havde lovet? Det er højst usikkert, det er ikke for meget at sige, at der dér vil ske en voldsom stigning i udgifterne. Det kan man allerede nu konstatere i en række kommuner efter de første 3 måneder.

På baggrund af de mange fejl, på baggrund af udsigten til, at kommunerne ikke får de lovede besparelser, synes jeg, det var rigtigt, at man kulegravede alle disse love, der er vedtaget, i samarbejde med Kommunernes Landsforening, så man fik klarlagt, hvor mange andre fejl der er begået. Hvorledes er kommunerne stillet, når de skal budgetlægge for 1982? Jeg vil foreslå, at regeringen går i gang med et sådant udvalgsarbejde, så man ved budgetlægningen i kommunerne til efteråret ved, hvor man er henne, og regeringen kan komme med de besparelser, der skal erstatte de besparelser, der forsvandt ud i den blå luft.

Agnete Laustsen (KF):

Socialministeren er en belæst person, men ét værk er desværre undgået hendes opmærksomhed. Det er også et gammelt værk, nemlig fra 1610, af jesuiterordenens fjerde general, Aquaviva hed han, om, hvordan de styrende bør optræde. I det siges de kendte ord: »Fortiter in re, suaviter in modo«. På dansk: »Stærk i sagen, mild i formen«.

Hvis socialministeren havde husket dette citat, så ville hun og forligspartierne næppe have gennemtrumfet socialindkomsten og dens følgelove. Men ministeren foretrak desværre at være stærk i formen. Det var et fordelingspolitisk prestigeprojekt, der i mangel

[Agnete Laustsen]

af en skattereform skulle gennemtvinges, og så var det i øvrigt mindre betydningsfuldt, om sagen eller indholdet var i orden.

I forbindelse med socialministerens gennemførelse af socialindkomstens anden fase udtalte jeg den 14. oktober 1980 til Ritzau bl. a.:

»Det er simpelt hen en hån mod hele befolkningen og de myndigheder, der skal administrere de nye sociallove, at ministeren uden at bekymre sig om kommunale beregninger nu bare haster videre med anden del af socialindkomsten, til trods for at de kommunale organisationer har påvist, at der i stedet for de lovede besparelser på 220 mill. kr. bliver tale om kommunale merudgifter på ca. 250 mill. kr. Det er magtmisbrug, hvis ministeren fortsætter med at jage en sociallovgivning igennem under forkerte forudsætninger i stedet for at koncentrere sig om de omfattende fejlberegninger, som klart er påvist. Socialministeren påtager sig et meget alvorligt ansvar ved at lade hånt om alle saglige indvendinger for at forfølge politiske prestigehensyn.«

Til dette udtalte ministeren blot til Ritzau den 17. oktober 1980:

»Det er helt uden hold i virkeligheden, når Agnete Laustsen bruger udtryk som »magtmisbrug« og »hån mod hele befolkningen«. Socialindkomsten er ikke gennemført under forkerte forudsætninger. Det er derfor Agnete Laustsen, der nu helt uden begrundelse skaber usikkerhed i befolkningen, blot fordi jeg søger at opfylde mine forpligtelser i henhold til folketinget.«

Dette tillod ministeren sig at udtale, til trods for at Kommunernes Landsforening allerede på dette tidspunkt havde offentliggjort resultatet af en spørgeskemaundersøgelse, som 73 pct. af kommunerne havde besvaret, der om end med usikkerhed beviste, at der ville blive tale om ca. 255 mill. kr. i merudgifter og ikke en besparelse på samme beløb.

Vi har fra konservativ side under hele behandlingen af socialindkomsten sagt, at vi var rede til at medvirke til besparelser også inden for det sociale område. Vi vil derfor gerne endnu en gang på denne baggrund opfordre socialministeren til at tage denne forkvalede socialindkomstlovgivning af bordet og i stedet søge at skabe et bredt politisk samarbejde om en omlægning og en forenk-

ling af vort socialvæsen. Det vil vi gerne medvirke til, men ikke til ministerens forhadte tanker om at føre socialistisk skattepolitik over vort socialvæsen.

Vi kan – for at komme tilbage til det foreliggende lovforslag – støtte de intentioner, der ligger bag det forslag, der nu er fremsat.

(Kort bemærkning).

Erik B. Smith (S):

Jeg går herop, fordi det tilsyneladende er en gennemgående misforståelse hos de to foregående talere at diskutere socialindkomsten og reglerne om betaling på daginstitutionsområdet. Jeg vil gerne spørge fru Agnete Laustsen, om hun vil have den ulejlighed at forklare, hvor hun finder at der er et sammenfald mellem disse regelsæt, idet socialindkomsten, så vidt jeg har forstået, var en erstatning for et beregningsgrundlag for betaling for eller modtagelse af sociale ydelser, og ikke som her altså betaling for takster vedrørende visse sociale ydelser.

(Kort bemærkning).

Agnete Laustsen (KF):

Jeg tror, vi alle kan være enige om, at om end vi bruger udtrykket »socialindkomsten«, så hænger socialindkomsten, som jeg også nævnte det, og dens følgelove meget nært sammen. Der var tale om en total omlægning af princippet for betaling i daginstitutioner fra tidligere at være afhængig af institutionernes driftsudgifter til nu at være afhængig af forældreindkomst. Derfor er det en ganske naturlig ting, at socialindkomsten er med inde i disse betragtninger.

Pilgaard Andersen (FP):

Vi hilser med tilfredshed fra fremskridtspartiets side, at regeringen nu vil trække bestemmelserne om betaling efter socialindkomst i daginstitutioner tilbage. Vi har gang på gang gjort opmærksom på, at der har været nogle problemer omkring socialindkomsten. Jeg vil gerne erindre regeringen om, at fremskridtspartiet fremsatte et lovforslag i oktober 1980 om udskydelse af socialindkomsten 1 år. Det havde nok været en udmærket idé, hvis regeringen på daværende tidspunkt havde gået ind for denne udskydelse.

[Pilgaard Andersen]

Vi må konstatere, at regeringen har været helt utroligt hårdnakket på dette område. Man har forsøgt at fortælle, at det er Kommunernes Landsforening, der har regnet forkert, og at der var tale om forskellige beregningsmetoder. Den historie har vi hørt adskillige gange, men vi må bare konstatere, at Kommunernes Landsforening har fået ret i sine beregninger.

Efterhånden må vi nok sige, at der opbygges en vis mistillid til regeringen og til ministeriet med hensyn til deres beregninger. Vi kan ikke fra folketingets side acceptere at få præsenteret nogle lovforslag, der i bund og grund er totalt forkerte i deres beregninger. Vi må konstatere, at folketinget er blevet ført bag lyset, da vi vedtog lovforslaget om socialindkomst.

Vi mener, at der er tale om en tillidsbrist i hele folketingsarbejdet, og vi må være opmærksomme på beregningerne, når regeringen fremsætter lovforslag her i tinget. Vi har jo også set, at regeringen er kommet i klemme med hensyn til beregninger vedrørende arbejdsmarkedet og ligeledes med hensyn til beregninger i forbindelse med Kommunernes Landsforening. Det er vanskeligt for os at blive ved med at acceptere, at beregningsgrundlaget for de lovforslag, vi får lagt på bordet, er forkert.

Vi må også sige, at det i det foreliggende lovforslag er beklageligt, at regeringen ikke fuldstændig har droppet tankerne om at indføre begrebet socialindkomst også vedrørende betaling i daginstitutioner. Vi havde meget gerne set fra fremskridtspartiets side, at hele socialindkomsten bliver fjernet, da vi kan se, at den ikke giver nogen besparelse, og at den vil komme til at gå ud over de forkerte.

Til sidst har jeg nogle bemærkninger vedrørende de kommuner, som har gennemført besparelser med henvisning til ministerens cirkulære. Nu vil de kommuner komme i klemme vedrørende deres budgetter. Agter ministeren at komme med et ekstra bloktilskud til de kommuner, der har rettet sig efter ministerens cirkulære, eller agter ministeren bare at lade de kommuner selv finde ud af problemerne? Jeg synes, at der også dér må være en brist. Hvis kommunerne ikke kan regne med ministerens cirkulærer eller ministerens lovforslag, så er det en enormt stor brist. Jeg mener så afgjort, at hvis det skal klares, så bør kommunerne have et ekstra

bloktilskud, sådan at det ikke skal udskrives via skatterne, så det ikke igen er borgerne, der skal betale for den fejlregning, som ministeren har gjort sig skyldig i.

Til slut skal jeg gentage, at vi hilser med tilfredshed, at ministeren nu trækker bestemmelserne tilbage og går tilbage til de gamle regler. Det er vores håb, at ministeren også vil trække resten af socialindkomstlovene tilbage. Det er fuldstændig vanvid, set fra fremskridtspartiets side.

Birthe Nielsen (SF):

Der har været talt meget om socialindkomsten og de fejltagelser, der er sket på det område, vi har til behandling i dag, forældrenes socialindkomst, om det er en besparelse eller en udgift for kommunerne, det offentlige eller for forældrene, og jeg synes, det har været meget uoverskueligt at finde ud af, hvem det egentlig går ud over. Men én ting er i hvert fald givet: i socialistisk folkeparti er vi mest interesseret i at vide, hvad det betyder for forældre med børn i daginstitutioner og selvfølgelig især for de forældre, der har de laveste indtægter.

Når jeg ser på lovforslaget og skal nævne noget af det, jeg finder positivt – for det synes jeg godt vi vil være – så vil jeg sige, at jeg synes, at det, man får indført med hensyn til pædagogiske fripladser for børnene, er en udmærket ting. Da vi havde lovforslaget til behandling sidste år, var en af de ting, vi slog stærkt på fra vores side, at socialpædagogiske fripladser, som man giver til børn, der har særlige problemer, hvad enten det drejer sig om hjemmemiljøet eller i skolen, ikke skal være afhængige af forældrenes ydeevne. Det er børn, det drejer sig om, og børn skal ikke altid være afhængige af, hvordan forældrene er. Her mener jeg, at barnet må sættes i centrum, og derfor kan det ikke være afhængigt af den indtægt, forældrene har. Ikke alle forældre er lige gode forældre eller har evnen til at være det, sådan kan man også sige det. Det er altså en af de ting, vi ser på med tilfredshed.

Når jeg nu har nævnt en af de ting, jeg er tilfreds med, så synes jeg, at når vi nu alligevel skal ændre lovforslaget, så havde det været på sin plads, at man havde hævet fripladsgrænsen. Det kunne man have gjort ved samme lejlighed og samtidig pristalsreguleret

[Birthe Nielsen]

den fremover, fordi fripladsgrænsen ikke er blevet reguleret siden marts 1979.

Jeg lagde mærke til, at hr. Erik B. Smith sagde noget om, at man fra regeringens side ville afvente, hvad der kom fra børnekommissionen på det her område. Det fremgår allerede af de rapporter, vi har fået udleveret, hvor børnekommissionen gør op, hvad den mener der må være det rigtige, at det først og fremmest drejer sig om gratis daginstitutionspladser til alle børn. Det ved vi godt ikke kan gennemføres i den nuværende situation. Kommissionen siger i rapporten, at man burde sætte fripladsgrænsen op, og den peger på en grænse på omkring 60.000 kr. i 1979-niveau, samtidig med at den peger på en pristalsregulering. Derudover siger børnekommissionen, at man må forhøje grænsen, afhængigt af, hvor mange børn der er i en familie. I dag er det 5.000 kr. pr. barn, og børnekommissionen foreslår 10.000 kr.

Det er nogle af de ting, man allerede nu kunne tage fat på, således at man tilgodeser de familier, der er dårligt stillet; det vil vi godt være med til at stille ændringsforslag om.

En anden ting, jeg beklager meget, er, at man nu piller støttepædagogerne ud, således at det bliver den enkelte kommune eller den enkelte institutions forældre, der kommer til at betale for de børn, der på grund af handicap skal have støttepædagoger. Det finder jeg betænkeligt, jeg finder det endda særdeles betænkeligt, og jeg har talt med flere socialudvalgsformænd, bl. a. fra regeringens eget parti, der også har været meget betænkelige ved det her, også ud fra solidaritets-hensynet, hvordan de andre forældre vil se på det her spørgsmål. Netop når vi er ved solidariteten mellem forældrene i den enkelte kommune, så vil jeg også sige: hvad med os andre? Jeg føler også et ansvar for andre menneskers børn, og derfor mener jeg, at det må gå med ind, således at man enten ophæver maksimumsgrænserne eller fører det tilbage til de tidligere regler i bilstandsloven med 50 pct. til kommunen og 50 pct. til staten, når det drejer sig om denne gruppe handicappede børn. Jeg kan ikke se, hvorfor denne gruppe især skal belastes og ikke kan komme med, når man åbner muligheder for fripladser til børn, der har særlige problemer, de socialpædagogiske fripladser.

Derfor vil jeg meget gerne, om ministeren kunne sige, hvorfor man ikke har taget det med. Jeg kan forstå, at det ikke er de store penge, det drejer sig om, men det betyder noget i den enkelte kommune, selvfølgelig afhængigt af, hvor mange handicappede børn der bor i kommunen. I de kommuner, hvor der ikke er så mange handicappede børn, betyder det måske ikke så meget, men det er jo forskelligt fra kommune til kommune. Det vil jeg meget gerne bede ministeren se på.

En anden ting, vi er kede af, er, at søskendemoderationen ikke er med længere. Det synes vi var et af goderne i den lov, som skulle være trådt i kraft den 1. august i år. Da vi havde det til behandling i forbindelse med socialindkomsten, sagde jeg, at jeg syntes, det var godt, at der kom søskendemoderation ind. Det kunne man også gøre i denne forbindelse.

Jeg har stillet nogle spørgsmål om, hvad det vil betyde for forældrene, afhængigt af, hvilken kommune de bor i, men ikke fået svar endnu. Jeg afventer det, for som sagt er det vigtigt for os at vide, hvilke grupper forældreindtægter det rammer, ikke så meget, hvordan det rammer i kommuner, det kan vi nok ordne; det er mere de mennesker, som har de laveste indtægter, jeg er interesseret i at vide noget om.

Må jeg til sidst kort sige, at der er en ting i forbindelse med støttepædagoger, jeg kan være alvorligt bange for. Mange kommuner har været ualmindelig venlige med hensyn til at give ekstra tilskud til dette område. I det øjeblik man indfører støttepædagogordninger i mange kommuner, vil det gå ud over det ekstra tilskud, kommunerne giver. Kommunerne kan ikke være helt så flotte, som de har været før, fordi man nu ikke giver dem mulighed via bilstandsloven for at få penge fra staten, altså de 50 pct. til støttepædagoger. Det er beklageligt, men der skal jo være kommunalvalg i år, og det kan godt være, at forældrene kommer mægtig op på mærkerne, så der ikke sker den store eksplosion i daginstitutionsbetalingen, vi kan frygte.

Lone Dybkjær (RV):

Nu er det jo et stykke tid siden, den socialdemokratiske ordfører har været heroppe, og så kan det måske være nyttigt at erindre

[Lone Dybkjær]

om, hvad lovforslaget drejer sig om. Det drejer sig, bortset fra støttepædagogerne, om, at man viderefører dagens tilstand. Det kan man måske godt komme en lille smule i tvivl om, når man hører andre ordførere. Det er faktisk ikke et spørgsmål om socialindkomsten, det er et spørgsmål om, at daginstitutionstaksterne, som de er i dag, skal videreføres. Det er såvel en bemærkning til venstre og konservative som til fru Birthe Nielsen, som nærmest opfatter forslaget som et helt nyt forslag, vi aldrig har oplevet før, men det er det faktisk ikke. Det, der får mig til at sige det, er også, at den søskendemoderation, kommunerne giver i dag, kan de fortsætte med, fordi de jo altså kan fortsætte, som de gør i dag.

Hr. Brixtofte sagde, at han klart placerede ansvaret, og han sagde, at nu manglede han at høre, at forligspartierne også erkendte deres ansvar. Det har vi nu gjort i forskellige sammenhænge, også her, men jeg skal da gerne gøre det her fra folketingets talerstol: vi erkender klart, at vi har et ansvar for det her, et medansvar sammen med regeringen for gennemførelsen af det lovforslag, der lå. Vi erkender også, at der er sket en fejl, og vi beklager den fejl. Det skal der ikke herske tvivl om. Det eneste, vi kan sige i denne sammenhæng er, at der er nogle partier, der aldrig kan begå fejl, fordi de aldrig deltager i noget som helst, og det kan de jo så vælge er det rareste. Vi andre må erkende, at når vi handler, kan der altså ske nogle fejl. Det kan de andre partier ikke være med til. Det er helt klart, at det aldrig kan være venstres, konservatives, fremskridtspartiets eller andre partiers ansvar; de har hele tiden ført de korslagte armes politik, og så har man naturligvis ikke noget medansvar.

Så er der spørgsmålet om den besparelse, hr. Brixtofte nævnte, og som også andre har nævnt. Den synes jeg ikke det var nødvendigt at komme ind på her, idet jeg har konstateret, at venstre og konservative allerede har anmeldt den store, generelle forespørgsel om de offentlige udgifter og indtægter, specielt med hensyn til de seneste vurderinger af socialindkomstens økonomiske konsekvenser. Jeg går ud fra, at den diskussion kan vi lade ligge nu og vente til den store forespørgselsdebat, vi skal have – jeg tror, den er sat på den 7. maj – om dette spørgsmål.

Jeg vil godt sige om det principielle i lovforslaget, at vi går tilbage til dagens tilstand, at det synes jeg er en rigtig handle måde, når vi nu klart ser, at der har været fejl i beregningerne – ikke i sociaindkomsten, det er ikke dér, fejlen er fundet, nej, det er andre steder, der er fundet fejl, det er i nogle beregninger på daginstitutionstaksterne, og det er faktisk noget andet end fejl i socialindkomsten. Jeg hilser også med tilfredshed, at vi ikke straks indfører et nyt princip.

Jeg skal i anledning af, at børnekommissionen jo er ved at afslutte sit arbejde, spørge socialministeren, hvornår hun påtænker en redøgørelsesdebat om børnekommissionens arbejde.

Til fru Birthe Nielsen vil jeg sige, at det er rigtigt, der er kommet 4 delbetænkninger, men det, der ikke foreligger offentliggjort nu, er den samlede betænkning, og sådan som arbejdet har været tilrettelagt, er det helt afgørende, at vi har den samlede betænkning og ikke bare de 4 delrapporter, som siger, hvad der er det optimale på hver deres sektorområde, uden at de behøver at skele til de andre områder. Derfor kan vi ikke tage nogen debat om eller tage nogle efter min opfattelse nye regler eller andet ind, før vi har den samlede betænkning. Mit spørgsmål gik derfor på, hvornår vi kunne forestille os at vi fik en redøgørelsesdebat om børnekommissionens betænkning her i folketinget.

Anne Grete Holmsgård (VS):

VS ser naturligvis positivt på enhver svækkelse af de socialpolitiske forringelser, der blev gennemført sidste år, og man kan kun være ærgerlig over, at der ikke er sket en større svækkelse.

På samme måde betragter vi det som et gode, at de socialpædagogiske fripladser alligevel ikke skæres væk, som det ellers var meningen. Man kan sige, at det da i det mindste er et lille lyspunkt i en ellers sort socialpolitisk tid.

Årsagen til, at regeringen og forligspartierne nu har besluttet at ophæve de regler om forældrebetalingen i daginstitutioner, som de under megen socialpolitisk sniksnak og meget hurtigt fik gennemført sidste år, er netop ikke, at de er kommet til fornuft og har erkendt, at det ganske enkelt er for hårdt for børnefamilierne at få pålagt ekstra økonomi-

[Anne Grete Holmsgård]

ske byrder. Årsagen er den modsatte. Regeringen har fundet ud af, at den har regnet forkert, og at det offentlige i stedet for at tjene 250 mill. kr. mister godt og vel 200 mill. kr. Altså de penge, man havde regnet med at man skulle skaffe fra børnefamilierne, kan man alligevel ikke skaffe, og derfor laver man reglerne om, altså ikke fordi man er begyndt at tænke i andre socialpolitiske baner.

I øvrigt synes jeg, det er bemærkelsesværdigt, at der ikke i rapporten fra fællesudvalget mellem Kommunernes Landsforening og socialministeriet står noget om, hvordan de nye regler egentlig ville have virket over for forskellige forældregrupper. Der står noget om, hvor meget det offentlige vil miste, men ikke hvordan situationen ville have været for forældrene.

Nu kunne man umiddelbart tro, at når ministeren erklærer, at de vedtagne indtægtsregulerede betalingsregler skal bortfalde, så kan forældrene regne med, at det, de betaler i dag for en institutionsplads, det også er det, de skal betale efter 1. august, men det er der overhovedet ingen sikkerhed for.

For det første indeholder lovforslaget en overgangsbestemmelse, nemlig § 2, hvori der åbnes op for, at institutionstaksterne kan hæves fra 1. august, uanset at det i øvrigt står i loven, at taksterne fastsættes for et helt år ad gangen. Det fremgår imidlertid ikke af teksten, hvad det vil komme til at betyde for forældrene. Der er al mulig grund til at forvente, at § 2 i realiteten dækker over, at der vil blive højere takster pr. 1. august end dem, forældrene giver i dag, men hvor meget står der ikke noget om, og det ville det være rart at få oplyst.

For det andet er den faktiske betaling afhængig af, hvor store ekstraordinære tilskud den enkelte kommune giver til nedsættelse af taksterne. Ingen ved, om de ekstraordinære tilskud vil fortsætte i den nuværende størrelse. Forældrene har hidtil ikke kunnet få at vide, hvordan taksterne vil se ud efter den 1. august rundt omkring i kommunerne, om de ville blive opretholdt, om de ville blive beskåret, eller om de eventuelt ville bortfalde helt. I en situation, hvor vi ved, at kommunerne er blevet pålagt sparerammer, mener jeg, at der er god grund til at være meget mistænksom over for, hvad der vil ske, og til

at se meget kritisk på, hvordan situationen vil være efter 1. august.

Ud over dette bliver betalingen af støttepædagoger, som blev gennemført administrativt, efter at loven om socialindkomst var blevet vedtaget i folketinget, fastholdt i den udformning, den fik uacgang administrativt. Det finder jeg helt uacceptabelt, fordi det betyder, at enhver forbedring i form af ansættelse af støttepædagoger nu skal væltes over på de grupper af personer, der består af forældre til børn i daginstitutionerne, oven i købet måske i den enkelte institution, det afgør kommunen selv, hvilket kan blive et meget stort problem og kan virke bremsende på ansættelse af flere støttepædagoger.

Jeg går ud fra, at regeringen nøje har overvejet, hvad det betyder i forhold til de smukke ord om udlægning af særforsorgen, og er parat til at lægge ryg til, at denne udlægning sejles endnu mere i sæk, end det allerede er sket. Det er et faktum, at udlægningen af særforsorgen ikke fungerer rundt omkring i kommunerne, og at en del daginstitutioner nægter at tage handicappede børn, fordi de simpelt hen ikke kan klare det inden for de rammer, de har i øjeblikket.

Jeg vil sige til hr. Erik B. Smith, som fremhævede børnekommissionens rapport, at jeg synes også, der står mange glimrende ting i den, men jeg kunne godt tænke mig at vide lidt om, hvad hr. Erik B. Smith vil være med til at gennemføre i praksis af de nydelige ting, der står i børnekommissionens rapport, for det er det, det drejer sig om.

Endelig havde hr. Erik B. Smith en lille spids bemærkning om, at nu måtte modstanderne af socialindkomsten og af den indtægtsregulerede forældrebetaling jo nok til at tænke sig om. Jeg vil sige, at en af de ting, jeg har tænkt over, er, at vi skulle have stået meget mere fast på, at vi ville have beregningerne for, hvordan man var nået frem til taksterne i socialudvalget, og ikke ladet os spise af med, at det ikke kunne lade sig gøre på daværende tidspunkt. Det er helt klart, at var det gået, som regeringen havde regnet med, så var det blevet dyrere. Det var en bommert, at det ikke blev dyrere, og derfor trækker man det tilbage, ikke af nogen som helst anden årsag.

(Kort bemærkning).

Birthe Nielsen (SF):

Fru Lone Dybkjær var i tvivl om, hvorfor jeg rejste spørgsmålet om børnekommissionens arbejde, når det var delrapporter. Jeg synes, det er meget udmærket med de delrapporter, der peger på børnefamiliernes økonomiske vilkår, og det er netop de rapporter, jeg har taget udgangspunkt i, når jeg nævner problemerne i forbindelse med de forældre, der har de laveste indkomster. Der er man nået frem til det, jeg omtalte før, nemlig at der er ca. 66 pct. af de enlige kvindelige forsørgere, der lever for under det, man forstår ved lavindkomst. Derfor var kommissionens bud på dette, at man hævede fripladsgrænsen til 60.000 kr. i 1979-niveau for netop at tilgodese denne gruppe af enlige forsørgere, som har så lav en indtægt, at det er nødvendigt, at man hurtigt gør noget. Det er de helt klare tal i denne rapport.

(Kort bemærkning).

Erik B. Smith (S):

Fru Anne Grete Holmsgård efterlyste, hvad det var, jeg specielt tænkte på i forbindelse med børnekommissionens betænkning. Der må jeg skuffe fru Anne Grete Holmsgård. Børnekommissionen har ikke afleveret sin betænkning, eller den er i alt fald ikke offentliggjort endnu. Det, jeg sagde, var, at socialdemokratiet er enigt i de principper, der ligger til grund for de nye betalingsregler, men når man nu har tid til at vurdere, hvordan dette i fremtiden skal udformes, vil det være rimeligt, om man også inddrager børnekommissionens arbejde – så vidt jeg husker sagde jeg: det netop afsluttede børnekommissionsarbejde.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Det er til fru Birthe Nielsen. Jeg synes godt, at man kan tage enkelte områder ud, som ikke er fuldstændig afhængige af andre områder. Jeg mener kun, at hvis man skal til at ændre mere omfattende på daginstitutionsbetalingerne, så bør man tage børnekommissionens betænkning med ind i billedet. Det vil være unaturligt andet. Jeg synes, for at det skal være helt klart, at man udmærket kan diskutere fripladsgrænser på det foreliggende grundlag.

Inge Krogh (KrF):

Kristeligt folkeparti kan gå ind for det foreliggende lovforslag, hvorefter de bestemmelser, der i øjeblikket gælder for betaling for børns ophold i daginstitution og formidlet dagpleje, stadig skal gælde.

Det må beklages stærkt, at de lovbestemmelser, der skulle være trådt i kraft den 1. august, ikke gav de ønskede besparelser. Jeg skal ikke gå nærmere ind på det, men blot bemærke det ejendommelige, at det var årsag til mange angreb fra forældrenes side, og det viser sig altså nu, at det ville have givet dem bedre muligheder. Det viser måske lidt af holdningen over for socialindkomsten i almindelighed.

I fremsættelsen til lovforslaget siger ministeren, at det kan blive et problem med udgifter til støttepædagoger, der er ulige fordelt på forskellige institutioner. Ministeren har i sinde at henstille til kommunerne, at taksterne for ophold udregnes efter gennemsnitsudgifterne for institutionerne. Jeg vil gerne spørge, om man dermed mener udgifterne til støttepædagoger eller samtlige driftsudgifter. Kristeligt folkeparti har hele tiden været imod, at der skal betales efter gennemsnitsudgifter, men er positivt indstillet over for, at udgifterne til støttepædagoger fordeles efter gennemsnittet.

Endvidere vil jeg gerne spørge om muligheden for at opnå halv og hel friplads afhænger af forældrenes socialindkomst eller af den skattepligtige indkomst.

Lis Starcke (DR):

Vi kan vist let blive enige om, at fejlregningen af de økonomiske konsekvenser ved indførelsen af de nye betalingsregler for daginstitutionerne efter indførelsen af socialindkomsten er yderst beklagelig. Dette lovforslag, der går ud på en tilbagevenden til de hidtidige betalingsregler, synes i denne situation at være det lettest fremkommelige, og det kan retsforbundet tilslutte sig.

Vi har beskæftiget os med spørgsmålet om støttepædagoger ligesom flere af de øvrige partier. Derom siger socialministeren, at da kommunalbestyrelsen har adgang til at fastsætte betalingen på grundlag af de gennemsnitlige udgifter ved driften af institutioner af samme type i kommunen, kan man på denne baggrund opretholde den beslutning, der er

[Lis Starcke]

truffet om, at udgifterne til støttepædagoger fra 1. august 1981 skal indgå i institutionernes driftsudgifter. Vi finder, det er uheldigt, at dette baseres på, at kommunerne nok har adgang til det, men ikke behøver at gøre det, og vi finder det ikke tilstrækkeligt, at socialministeren erklærer, at hun vil opfordre kommunerne til at fastsætte betalingen på grundlag af den gennemsnitlige udgift. Vi havde helst set, at det som tidligere var kommunen og staten, der dækkede disse udgifter, og ikke forældrene, da det kan være meget forskelligt, hvor mange støttepædagoger der er brug for de forskellige steder.

Regeringen lægger ikke skjul på, at planerne om at gøre betalingen i daginstitutionerne afhængig af socialindkomsten ikke er opgivet. Det princip, at betalingen for børn i daginstitutioner og dagpleje er afhængig af forældrenes socialindkomst, finder retsforbundet rigtigt, men næste gang må beregningerne være rigtige.

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Jeg skal ikke gå meget ind på de spørgsmål, der har været rejst her ved behandlingen i dag. Vi har haft lejlighed til et omfattende samråd i socialudvalget, og derfor skal jeg nøjes med at præcisere nogle enkelte ting.

Hr. Brixtofte sagde bl.a. i sin udlægning af det historiske forløb, at vi havde været meget længe om at nå frem til et resultat, og at vi kunne have haft dette resultat på et langt tidligere tidspunkt. Derfor vil jeg godt præcisere, hvordan forløbet var.

Vi hørte fra kommunerne i slutningen af august måned, da man begyndte at lægge sine budgetter, og forskellige kommuner gjorde opmærksom på, at de ikke nåede frem til det resultat, der havde været forudsætningen for lovforslaget. På den baggrund tog vi selvfølgelig kontakt med Kommunernes Landsforening. Vi hørte, at man dér havde lavet en undersøgelse, og vi gik i gang med på teknisk basis at finde ud af, hvad det var for beregningsmålsætninger, vi havde haft, og hvad det var for beregningsmålsætninger, man havde haft i kommunernes undersøgelse. Det var meget interessant, fordi det viste, at kommunerne var enige i de forudsætninger og de beregninger, der var foretaget i socialministeriet og finansministeriet, og socialministeriet og finansministeriet var enige

i det grundlag, kommunerne havde haft, og den måde, de havde lavet deres undersøgelse på, og det var jo mærkværdigt, fordi det gav vidt forskellige resultater.

På den baggrund besluttede formanden for Kommunernes Landsforening og jeg, at vi måtte have et grundigere arbejde, og at dette arbejde måtte være færdig så betids, at det kunne få betydning for de nye regler, som skulle træde i kraft den 1. august d.å. Vi nedsatte derfor dette tekniske udvalg, og det fik til opgave at kulegrave hele dette område og komme med en redegørelse inden udgangen af marts måned. Det gjorde det, og denne grundige undersøgelse viste, sådan som der er redegjort for det i en meget omfattende betænkning, at den hovedsagelige fejl, der havde været tale om, var, at man i Danmarks Statistik havde nogle forkerte oplysninger om kommunernes regnskaber. På den baggrund havde det grundlag, socialministeriet havde foretaget sine beregninger på, været fejlbehæftet, og det er det, der har ført til den situation, vi befinder os i i dag.

Hr. Brixtofte mente også, og det var jo et interessant synspunkt, at hvis man nu i en enkelt kommune hævdede skatterne, så havde det ikke noget at gøre med, om det var en venstreborgmester eller en socialdemokratisk borgmester, nej, så havde det alene at gøre med, hvad regeringen havde lavet på dette område. Den hopper vi slet ikke på – heller ikke selv om det er et kommunalt valgår. Vi går ud fra, at venstres borgmestre rundt omkring i kommunerne påtager sig ansvaret for de beslutninger, de træffer, ligesom vi går ud fra, at socialdemokrater og andre partier gør præcis det samme.

Jeg skal gerne præcisere, hvad både hr. Erik B. Smith og fru Lone Dybkjær har været inde på i relation til fru Agnete Laustsens indlæg vedrørende socialindkomsten. Der var to ting, der indgik i de nye regler for dagstitutionsbetalingen. Den ene var, at vi ville anvende socialindkomsten som grundlag for betalingen og ikke driftsudgifterne i de enkelte kommuner. Den anden nye ting, der indgik i det, var, at vi ville have et andet takstsystem end det, vi hidtil har haft. I de undersøgelser, der har været foretaget i det samarbejde, som jeg refererede før, har vi ikke fundet nogen fejl i udregningerne i forbindelse med socialindkomsten. Dér, hvor vi har fundet fejl, er i beregningen af taksterne,

[Socialministeren]

og det er derfor, vi kommer med denne retelse her i dag. Jeg er sikker på, at fru Agnete Laustsen ved at studere betænkningen lidt nærmere vil give mig ret i, at sådan forholder det sig rent faktisk.

Hr. Pilgaard Andersen sagde: hvad nu med kommuner, som har budgetteret i tillid til disse besparelser? Som jeg sagde til hr. Pilgaard Andersen ved samrådet, og som jeg skal gentage det her, var det netop sådan, at kommunerne tilkendegav, at de ikke opnåede nogen besparelser, at de ved disse nye regler tværtimod kom i en helt anden situation. Derfor har det ingen konsekvenser for kommunerne i 1981. Det har det i 1982, og det er derfor, der er lagt op til, at det går ind i de generelle forhandlinger imellem regeringen og kommunerne. Og så skal jeg også nøjes med at henvise til den åbenbart større debat, som fru Lone Dybkjær her omtalte at partiet venstre har bebudet.

Fru Birthe Nielsen sagde, at det, der interesserer SF, var, hvordan disse ændringer ramte forældrene. Jeg skal måske lidt drillende erindre fru Birthe Nielsen om, at den skala, vi havde forestillet os, rent faktisk var en lettelse for de dårligst stillede familiegrupper, nemlig op til en indtægt på 110.000 kr. Jeg mindes ikke – men det kan skyldes, at min hukommelse ikke er så god – at fru Birthe Nielsen roste os for det i forbindelse med de nye takster.

Med hensyn til støttepædagogerne og de betænkeligheder, der har været for forskellige socialudvalgsformænd, er der kun dertil at sige, at de har muligheden for at bruge en gennemsnitsberegning, og derved forsvinder i virkeligheden de betænkeligheder, de kunne have omkring det her.

Jeg vil godt præcisere, at vi ikke kommer med et nyt lovforslag i dag, der er en ny gennemarbejdning af problemerne på daginstitutionsområdet. Vi kommer alene med et forslag, der fører reglerne tilbage til de hidtidige ordninger, og så fastholder vi den besparelse, som i øvrigt indgik i de nye regler om støttepædagogerne.

Jeg kan bekræfte de ting, fru Lone Dybkjær og hr. Erik B. Smith har fremhævet vedrørende børnekommissionens arbejde, og sige, at børnekommissionen er færdig, og jeg vil tro, at dens endelige betænkning foreligger trykt i løbet af næste uge. Jeg synes, vi er kommet så langt hen på folketingsåret og har

så mange andre ting, vi skal have behandlet, at vi står os ved at tage debatten om børns vilkår i begyndelsen af næste folketingssamling. Derfor vil jeg sørge for, at folketingets socialudvalg får oversendt betænkningen, når den foreligger færdigtrykt, og samtidig meddele, at vi regner med en større debat på baggrund af denne betænkning i begyndelsen af næste folketingsamling.

Til fru Inge Krogh den enkelte bemærkning, at vi har talt om gennemsnitsudgifter for hele området, sådan som jeg tror fru Lone Dybkjær også skitserede det, ikke som et krav, men som en henstilling, idet vi har været opmærksomme på, at der har været ganske mange forskellige synspunkter på de regler, der gælder for øjeblikket.

Hvad angår fripladserne spurgte fru Inge Krogh mig, om det var den skattepligtige indkomst, eller om det var socialindkomsten. Det er den skattepligtige indkomst, idet vi også her har ment, at det var det enkleste at føre det tilbage til det, der fungerer på nuværende tidspunkt.

Til sidst skal jeg nøjes med at tilslutte mig de bemærkninger, hr. Erik B. Smith sluttede med, nemlig at dette forslag må få en hurtig behandling i folketingets socialudvalg.

Brixtofte (V):

Jeg har nogle enkelte bemærkninger.

Den første bemærkning er til den meget vrede fru Lone Dybkjær og til hr. Erik B. Smith, som prøver at gøre et stort nummer ud af, at det her ikke har noget med socialindkomsten at gøre. Alle ved, at betalingsreglerne skal fastsættes i forhold til socialindkomsten og ikke i forhold til driftsudgifterne. Ergo var det ved overgang fra det ene system til det andet system man regnede galt. Man kan også sige det sådan, at uden socialindkomsten var regnefejlen på en halv milliard kroner ikke blevet begået.

Derfor er det soleklart, at dette har noget at gøre med hele det lovkompleks. Det er klart, at der er nogle, der ikke ønsker at gøre det til det og gerne vil holde de ting adskilt, ligesom der er nogle, der i anden forbindelse prøver at adskille varmt og koldt vand, når det én gang er blevet forenet. Det kan ikke lade sig gøre, det har sammenhæng med hele den lovgivning.

[Brixtofte]

Det andet var det, ministeren sagde om den kvarte milliard kroner i besparelse, som skulle have været gennemført på det område, men som ikke kommer, og hvor vi siger: hvor bliver den af? Hvad skal kommunerne gøre i det næste år? Vi siger, at der er en hel række andre besparelser, som vi allerede nu mener ikke bliver til noget. Jeg har nævnt kontanthjælpsområdet, og der vil være andre områder. Hvad skal kommunerne gøre?

Det er da klart, at det er regeringens og forligspartiernes ansvar, at det nu bliver sværere for kommunerne at holde kommuneskatten nede. Hvis nogle kommuner kommer i den vanskelige situation, at de ikke kan undgå en forhøjelse af kommuneskatten, så er det klart, at det er regeringens og forligspartiernes skyld, for de har igennem en dårlig lovgivning gjort det vanskeligere for kommunerne at føre en ordentlig udgiftspolitik. Det ansvar kan de ikke løbe fra.

Jeg forstår på ministeren, at socialdemokratiet, som ministeren sagde, ikke hopper på den. Nej, der er ikke nogen, der skal hoppe på den. Det er en konstatering af facts, sådan er det. At vælgerne måske ved kommunevalget til efteråret er opmærksomme på det forhold, har vi i venstre ikke noget imod.

Erik B. Smith (S):

Man kunne måske have håbet, at det ikke var nødvendigt med en yderligere omgang vedrørende dette lovforslag, der alene omhandler betalingsreglerne for dagsinstitutioner og for formidlet dagpleje. Men når hr. Brixtofte fremturer, når han i sit første indlæg siger, at hele socialindkomstlovgivningen er sjuskeri, når han siger, at der er tale om en regnefejl på en halv milliard kroner, og at man i øvrigt ikke har kunnet vriste beregninger fra ministeriet, og at man nu skylder en besparelse på 250 mill. kr., så må det måske være tilladt at erindre om, at bortset fra et enkelt ændringsforslag, som betød en besparelse – det var i øvrigt et ændringsforslag, venstre senere stemte imod, da det kom i den såkaldte fase 2-lovgivning, nemlig indregning af arbejdsgiveradministrerede pensionsordninger – stillede venstre lutter ændringsforslag, der alle sammen var udgiftkrævende. Og nu skal vi altså høre venstres ordfører komme og slå socialdemokratiet og regering-

gen i hovedet med, at man skylder en besparelse på 250 mill. kr.

Det forekommer også ejendommeligt, at det, til trods for at der er udsendt en ganske grundig redegørelse for, hvori misforståelserne eller fejlene er opstået med hensyn til det forventede merprovenu, som blev et tab, ustandselig skal betegnes som en regnefejl på en halv milliard kroner, og at den kunne være undgået, hvis man havde kunnet »vriste beregningerne fra socialministeren«. Hvis hr. Brixtofte havde læst den redegørelse, så ville hr. Brixtofte også være klar over, at det drejede sig om nogle forkerte forudsætninger for de beregninger, der blev foretaget. Disse forudsætninger ville hr. Brixtofte næppe have været i stand til at gennemskue, når heller ikke Danmarks Statistik var i stand til at gennemskue, at de oplysninger, de fik, ikke var rigtige.

Agnete Laustsen (KF):

Det er forståeligt, at regeringen og forligspartnerne ønsker en så kort debat om dette som muligt og siger, at det er uforståeligt, at vi andre fremturer. Naturligvis fremturer vi, for man kan ikke komme uden om, at der er tale om en regnefejl på en halv milliard kroner, og det er derfor væsentligt at finde ud af, hvem der skal bære dette tab, kan vi godt kalde det, på en halv milliard kroner.

Socialministeren siger, at det sandelig er de lokale borgmestre rundt omkring, uanset hvilken partifarve de har, der må påtage sig ansvaret for, om de vil sætte skatteprocenten op eller ej. Det kan ikke være de lokale borgmesteres opgave at tage ansvaret for dette. Det er en konsekvens af, at man, uanset om man vil prøve at løbe fra det eller ej, på alt for kort tid har gennemført en så omfattende ændring i vores socialvæsen, at socialindkomsten og dens følgelove har vist sig at få helt forkerte konsekvenser. Det burde man have taget i betragtning.

Fru Lone Dybkjær sagde, at vi jo ikke kan have noget ansvar for dette. Nej, det kan vi ikke, men, siger fru Lone Dybkjær, vi kan ikke have noget ansvar, fordi vi sad med korslagte arme. Vi sad ikke med korslagte arme. Vi sagde, at vi egentlig gerne ville være med til at gennemføre en socialindkomstlovgivning, men bare ikke på den måde, socialministeren havde forelagt den på. Vi ville

[Agnete Laustsen]

gerne have taget et ansvar, men vi ville ikke tage ansvaret for en så omfattende lovgivning og dens følgelove – tingene hænger jo sammen, man kan ikke adskille de to ting: socialindkomsten og dens virkninger, som de i dag giver sig til kende – på disse betingelser. Vi ville gerne have taget et medansvar, hvis vi havde haft mulighed for at få indflydelse. Det fik vi ikke, og derfor kan det under ingen omstændigheder være vores ansvar.

(Kort bemærkning).

Brixtofte (V):

Da jeg sagde, at der var tale om lovsjusk, nævnte jeg den halve milliard, men jeg nævnte også en række andre ændringer, som man allerede har erkendt fra forligspartiernes og regeringens side at man er nødt til at gennemføre, fordi man har lavet en række andre fejl. Der var jo masser af fejl. Hver uge sin nye fejl. Derfor kan jeg da godt forstå, at socialdemokratiet ikke er så interesseret i at snakke om det. Sådan er det bare. Det er lovsjusk.

Dernæst sagde hr. Erik B. Smith, at vi kun havde fremsat forslag, der betød færre besparelser. Det er rigtigt i den forbindelse, men hr. Erik B. Smith burde følge lidt med i, hvad der foregår i folketinget, og læse de andre forslag, der er, f. eks. forslag nr. B 8 – et glimrende forslag for øvrigt – der hedder »Forslag til folketingsbeslutning om fremme af arbejdslyst og initiativ i det danske samfund«, fremsat af venstre. Der ville være besparelser på 4 mia kr. Det er vores anvisning på alternative besparelser. Vi vil spare, men vi vil bare ikke spare ved hjælp af et socialindkomstbegreb og nogle socialindkomstlove, der er rigtig dårligt gennemarbejdet.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Er der flere, der ønsker ordet? Fru Lone Dybkjær.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg havde troet, det var tilstrækkeligt, at jeg placerede mig ved ordførerbordet. Det var det ikke, det erkender jeg helt klart, og jeg beklager, at jeg ikke havde markeret.

Til hr. Brixtofte vil jeg gerne sige, at vi absolut er interesserede i at snakke om socialindkomsten og dens følger, men

vi foretrækker at gøre det på et rimeligt og fornuftigt grundlag, og det synes jeg ikke hr. Brixtofte bidrager til.

Jeg synes i øvrigt, at det ville være ønskeligt – jeg ved ikke, om vi skal fortsætte debatten resten af eftermiddagen og aftenen med – med nogle eksempler på den lange række af fejl, der er begået, men jeg ser gerne, at vi afslutter debatten her – også af hensyn til andre ordførere.

Jeg synes, det er noget underligt noget, at man bliver ved med at fastholde det med den halve milliard kroner. Det er rigtigt, at der er sket en fejlregning på en halv milliard kroner, men det er altså ikke det samme som, at der er kommet nogle udgifter på en halv milliard kroner. Det, der er tale om, og som reelt berører kommunerne nu, er naturligvis den kvarte milliard kroner, som ikke bliver besparet. Det synes jeg man roligt kan fastholde.

Jeg synes også godt, man kan fastholde, at ét er socialindkomsten, og hvordan man beregner den – og der er ikke påvist fejl i beregningerne – noget andet er socialindkomstens virkninger eller rettere virkningerne af de følgelove, der blev gennemført i forbindelse med socialindkomsten. Der havde ikke været noget som helst i vejen for f. eks., at man havde lavet et daginstitutionændringsforslag, der gik på, at man skulle betale ifølge den skattepligtige indkomst. Det kunne man da udmærket have gjort. Man ved overheadet ikke noget om, hvad der ville være sket med ændringer på daginstitutionsområdet – medmindre man ikke havde foretaget sig noget som helst. Så sker der heller aldrig noget – som jeg har sagt tidligere.

Men jeg kan forstå, at det, som hr. Brixtofte stort set vil her, er at påbegynde den kommunale valgkamp, og det skal han da være velkommen til.

Birthe Nielsen (SF):

Socialministeren sagde, at hun ikke mente, socialministeren fik særlig ros fra socialistisk folkeparti i forbindelse med loven, som blev vedtaget sidste år, netop på dette område, som drejer sig om følger, virkningerne af socialindkomsten for daginstitutioner og dagpleje. Det punkt, hvor vi var positive, drejede sig om søskendemoderation. Jeg kan ikke se, at problemet er så stort, hvis de indtæg-

[Birthe Nielsen]

ter, som nu bliver særlig ramt, er indtægter op til 110.000 kr. Hvis man gennemfører vores forslag om at hæve fripladsgrænserne op til det niveau, hvor er så problemet? Så er der faktisk ingen problemer. Så rammer det ikke forkert og skævt. Så kommer det, som jeg sagde i forbindelse med børnekommissionen, netop den gruppe af forsørgere til gode, som har særlig store udgifter, og som har små indtægter. Det er et af de forslag, vi godt vil komme med.

Man kunne også gøre en anden ting. Man kunne ophæve de maksimumsgrænser, som i virkeligheden har betydning, at kommunerne har måttet ansætte så mange støttepædagoger, fordi det var den eneste mulighed, de havde, dengang man skar ned i 1975, for i det hele taget at få en fornuftig normering til børnene i daginstitutionerne. Men det vil man heller ikke gøre.

Stadig væk må man sige, uanset hvordan man ser på det, at der er nogle forbedringer hist, men nogle forringelser pist. Det gælder, hvad enten vi snakker om den gamle lov, hvor man hiver støttepædagogerne ud, eller man tænker på den lov, som blev indført, hvor man både hev støttepædagoger ud og tog de socialpædagogiske fripladser ud. Man tager lidt med den ene hånd og giver lidt med den anden.

Summa summarum: det er ikke en ordentlig måde at behandle dette område på, hvis man virkelig ønsker, at vores børn i Danmark skal have nogle fornuftige opvækstvilkår, og det er det, vi ønsker fra socialistisk folkeparti.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Socialministeren sagde i sit svar, at de nye takster ville have betydet en lettelse for forældre med indkomster op til 110.000 kr. Det er klar snak, men jeg vil da godt have bekræftet, at det betyder, at de regler, der skulle have været indført pr. 1. august, rent faktisk havde betydet, at forældre med indtægter på over 110.000 kr. var kommet til at betale mere, regnefejl eller ikke regnefejl. Det synes jeg nok er interessant. Det er i hvert tilfælde en præcisering af den rapport, der er kommet fra fællesudvalget.

Jeg var inde på spørgsmålet om § 2, nemlig overgangsreglerne, under mit første indlæg. Jeg burde nok have stillet det som et

egentligt spørgsmål. Det vil jeg godt gøre nu: hvorfor er der overhovedet nogen overgangsregler? Hvorfor bryder man den del af loven gennem en overgangsregel, der består i, at man lægger budget for et helt år ad gangen? Og hvad er det for nogle stigninger, man regner med der vil komme i taksterne på grund af overgangsreglerne pr. 1. august?

(Kort bemærkning).

Agnete Laustsen (KF):

Fru Lone Dybkjær bliver hårdnakket ved med at sige, at der ikke er nogen regnefejl i socialindkomsten. Nej, der er ikke nogen regnefejl i socialindkomsten, for den er et begreb, den kan man ikke lave regnefejl i. Men det, man skal bruge socialindkomsten til, er bl. a. i dette tilfælde forældrebetaling i daginstitutioner. Man skal bruge den til beregning af boligydelse og til alt muligt andet. Det er dér, regnefejlene kommer. Ingen kan blive uenig om selve socialindkomsten, det er et begreb, ligesom den skattepligtige indkomst er det, og det er korrekt, at den kan der ikke laves regnefejl i. Dér hvor der kan laves fejl – og det er det, der er gjort i dette tilfælde – er med hensyn til virkningerne af loven. Det er det, vi gerne vil påvise.

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Det er sådan set utroligt, at fru Agnete Laustsen gentager det sidste, hun her var inde på. Der foreligger en tyk betænkning fra det fællesudvalg, der har været nedsat. Man gennemgår i detaljer, hvad det er for forkerte forudsætninger, der har været i udregningerne. Jeg har her refereret ikke hele rapporten, men en enkelt del af den i et svar til hr. Brixtofte og understreget, at den væsentligste fejl er nogle forkerte forudsætninger i oplysningerne fra Danmarks Statistik om, hvad kommunerne bruger på daginstitutionsområdet. Det får betydning for de takster, der bliver lavet. Det er det, resultatet viser. Det har intet at gøre med regnefejl i forbindelse med socialindkomsten. Det har at gøre med, at vi er gået ud fra nogle forkerte forudsætninger, da vi skulle lave taksterne på daginstitutionsområdet.

Jeg havde egentlig håbet, at hr. Brixtofte havde haft tid til at svare på det spørgsmål, som fru Lone Dybkjær stillede til ham om denne lange række af fejl, der havde været i

[Socialministeren]

forbindelse med socialindkomsten, og som viste, at lovforslaget overhovedet ikke kunne anvendes.

Det, regeringen og forligspartierne har konstateret, er en u hensigtsmæssig virkning for førtidspensionister med nogle bestemte beboelsesformer. Det har vi taget højde for, dels i et cirkulære, dels ved en bebudelse af en lovændring i næste folketingsamling. Det er klart, at det vil vi gøre i forbindelse med den lovgivning, vi vedtager, hvad enten det har denne form eller en anden form. Hvis vi synes, der er utilsigtede virkninger, vil vi selvfølgelig forsøge at rette op på det. Men dette er det eksempel, der har været i forbindelse med lovforslaget.

Det ville måske også hjælpe lidt, hvis hr. Brixtofte huskede at nævne, at der faktisk havde været to meget omfattende betænkninger, som lå til grund for udarbejdelsen af socialindkomstlovforslaget. Jeg tror, det vil være sjældent, hr. Brixtofte i forbindelse med de lovforslag, der fremsættes her i folkettingen, har mulighed for at påvise en så grundig redegørelse, før de lægges frem, som den, der her har været tale om.

Jeg vil godt understrege én gang til, at vi – åbenbart i modsætning til venstre – respekterer det lokale selvstyre. Vi respekterer de beslutninger, man træffer i kommunerne. Vi forhandler som regering med Kommunernes Landsforening om nogle udgiftsrammer, og det gør vi også for 1982. De oplysninger, vi har modtaget, og som jeg har givet videre til udvalget, går ud på, at der ikke er nogen problemer for 1981.

Fru Anne Grete Holmsgård spurgte mig om, hvorfor det var nødvendigt at have overgangsregler. Så vidt jeg husker, er det sådan, at vi i det lovforslag, der er vedtaget, direkte opererer med, at man bruger nogle regler indtil 1. august for dernæst at gå over til nogle andre regler, hvad der i virkeligheden er i dårlig overensstemmelse med det, der er den generelle regel, nemlig at man fastlægger det én gang om året. Det var vi nødt til, da lovforslaget først skulle træde i kraft 1. august. Derfor er vi også nødt til at have en overgangsregel som den, vi har formuleret i § 2 i lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Agnete Laustsen (KF):

Ministeren hører jo slet ikke efter, hvad jeg siger. Jeg siger, at socialindkomsten kan man ikke lave regnefejl i, den er et begreb. Men man kan lave regnefejl med hensyn til virkningerne, uanset om man vil skyde skylden på kommunerne, på embedsmændene eller dér, hvor man burde placere skylden, nemlig den ansvarlige regering. Dér kan der laves regnefejl.

Jeg vil gerne sige, at det er jo ikke den eneste regnefejl eller fejlregning – hvad man nu vælger at kalde den – man har måttet konstatere. Ministeren har også erkendt i forbindelse med et tidligere spørgsmål, at bl. a. førtidspensionister med fast ejendom bliver ramt – ganske utilsigtet, går jeg ud fra – af denne lov. 20.000–30.000 førtidspensionister drejer det sig om. Dér har ministeren også måttet love at der kommer en lovændring, for dette havde man altså ikke forudset. Man kan kalde det en fejlregning eller noget utilsigtet, men det er igen en konsekvens af dette socialindkomstbegreb, som man må til at ændre. Derfor er det, vi siger: tag nu hele dette begreb af bordet, start forfra igen! Det vil vi gerne være med til.

(Kort bemærkning).

Brixtofte (V):

Ministeren bad mig nævne en række af de fejl, der i øvrigt var begået, og det skal jeg da med glæde gøre.

For det første er der hele problemet omkring førtidspensionister, invalidepensionister og folkepensionister, alle sammen i egen bolig. Det er et kæmpeproblem, og det har vist sig, at det rammer i hvert fald 3.000 personer så dybt alvorligt, at de pågældende i mange tilfælde må gå fra hus og hjem. Det er en meget stor og en meget alvorlig fejl, som er begået. Den er nu langt om længe erkendt; man har udstedt et cirkulære herom, og man har sagt, at man på et senere tidspunkt vil komme med et lovforslag. Det er en meget alvorlig fejl, der er blevet begået, og det rammer en række mennesker dybt tragisk, således at de kommer i en meget vanskelig situation. Det var én af de alvorlige fejl.

De andre fejl var f. eks. vedrørende bistandsloven og vedrørende, hvorledes man skulle fortolke reglerne for udbetaling af støtte til enlige forsørgere, hvor vi fik én version fra den socialdemokratiske ordfører i én

[Brixtofte]

uge, derefter blev det dementeret af ministeren, og så fik vi en anden forklaring, og endelig blev det afslutningsvis sagt, at man selvfølgelig måtte lave et nyt cirkulære. Også dér havde man fortolket tingene helt forkert.

Det gælder også vedrørende, hvordan hjælp til familier med handicappede børn skal fortolkes. Dér har man også måttet sende cirkulærer ud.

Jeg kunne blive ved med at nævne andre eksempler, og hvis man gik i gang med at undersøge tingene, ville der dukke meget mere op, for vi må ikke glemme, at vi kun er et par måneder inde i det nye år. Det er derfor, jeg opfordrer regeringen til at gå i gang med at undersøge, hvorledes resten af forslagene virker.

Jeg kan kun sige, at jeg er dybt bekymret for, hvorledes forslagene på kontanthjælpsområdet virker. Det har jeg sagt flere gange i dag og siger det en gang til. Når det nu senere på året bliver opklaret, at der ikke har været nogen besparelse, men at man i stedet for har haft en stor merudgift, ja, så må man beklage endnu en fejl.

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Hr. Brixtofte mente, at vi langt om længe havde måttet erkende problemerne i forbindelse med socialindkomsten, og fru Agnete Laustsen sagde, at vi havde måttet love at lave om på reglerne for førtidspensionisterne. Begge ordførere ved, at de udtaler sig ukorrekt. Jeg meddelte fru Agnete Laustsen på et onsdagsspørgsmål her i folketings salen, at spørgsmålet var taget op, at der var udarbejdet et cirkulære. Hr. Brixtofte ved, at da det spørgsmål blev rejst under et samråd i socialudvalget fra venstres side, var der et cirkulære; det var ude til høring, og vi fik reaktioner på det. Derfor er det lidt svært at tage det helt alvorligt, at det skulle være et pres fra oppositionen, der har gjort, at regeringen og forligspartierne har taget det spørgsmål op. Det har det ikke været, men oppositionen har også været opmærksom på det samme, som regeringen og forligspartierne har været opmærksomme på.

Hr. Brixtofte skulle give nogle konkrete eksempler på fejl i forbindelse med socialindkomsten. Hr. Brixtofte havde ikke et eneste eksempel. Hr. Brixtofte nævnte præcis det, jeg havde trukket frem om førtidspensio-

nister, og så kom der noget, der vedrørte noget helt andet, som ikke har noget som helst med socialindkomsten at gøre. Det gælder § 48, det gælder de enlige forsørgere. Jeg er sikker på, at med den flid, hr. Brixtofte normalt udviser, ved han det godt. Når han sagde noget andet, er det nok, fordi fru Lone Dybkjær havde ret i, at udtalelserne skulle bruges til noget andet.

(Kort bemærkning).

Brixtofte (V):

En ganske kort bemærkning. Jeg synes ikke, det er rimeligt at sige, at f. eks. venstre først er blevet opmærksomt på det problem om invalidepensionister og folke- og førtidspensionister nu. Hvis man går tilbage til debatten i maj-juni 1980, vil man se, at vi allerede dengang gjorde opmærksom på, hvorledes socialindkomstloven kunne ramme – med en stribe af eksempler, som af den socialdemokratiske ordfører blev erklæret for konstruerede eksempler. Det viser sig i dag, at disse eksempler var virkelige. Vi har taget det op gentagne gange. At regeringen nu har bøjet sig og sagt, at der er et problem, løser jo ikke problemet. Vi er først tilfredse, den dag regeringen har gennemført den ændring af lovgivningen, der er bebudet på området, og som virkelig redder de 3.000 personer.

Nathalie Lind (V):

Også jeg synes, at socialministeren, regeringen og socialdemokratiet kommer lovligt let hen over dette spørgsmål.

Jeg vil gerne have lov at minde om, at da vi havde en handicapdebat, beklagede man sig stærkt over – jeg tror, det var statsministeren, der lagde op med de toner, og andre fulgte efter – at det egentlig blev en debat om socialindkomsten. Jeg mindes meget tydeligt, at jeg under den debat rejste spørgsmålet netop om førtidspensionister og nævnte et konkret eksempel – det, man senere har kaldt Dianalundeksemplet. Socialdemokratiets ordfører, hr. Erik B. Smith, sagde: ja men vedkommende har jo 100.000 kr. ved siden af. Der var altså ikke forståelse af nogen art. Den stakkels invalidepensionist kunne spise de penge op, og i øvrigt var man ikke indstillet på at hjælpe. Det er først kommet langt senere.

[Nathalie Lind]

Fru Agnete Laustsen rejser et spørgsmål her i tinget. Vi tager det op i folketingets socialudvalg. Når jeg tager ordet nu, er det for at spørge socialministeren, hvornår vi får en om ikke fuldstændig så dog nogenlunde rimelig løsning af problemet. Skal de mennesker, som bor i et hus, der er vurderet så lavt, at det er under de 341.100 kr., der giver ejerboligfradrag, fortsat undgælde, indtil ministeren får afsluttet sine overvejelser, indtil regeringen får udarbejdet en større ændring af loven om socialindkomst? Vi havde et samråd om dette spørgsmål. Jeg husker, at jeg nævnte for socialministeren, om det ikke var muligt at give ejerne af disse stuehuse – det kan også gælde for tofamiliehuse – et fradrag svarende til ejendomsværdien. Jeg forstod på ministeren, at det var der en forståelse for.

Jeg har derefter offentligt udtalt, at det glædede mig, at socialministeren nu så problemet. Men jeg har sandelig også fået breve fra mennesker, der er dybt bitre over, at det eneste, der nu er kommet ud af det, er cirkulæret – jeg tror, det er af 27. marts 1981 – hvor man henviser til lånevejen, personlige tilskud osv. Mit spørgsmål er: er det først til næste år, vi skal have en rimelig vurdering af disse menneskers ejendomme; skal vi vente så længe på i hvert fald at give dem det fradrag for boligen, som den bedrestillede del af befolkningen får?

(Kort bemærkning).

Erik B. Smith (S):

Det er til hr. Brixtoftes bemærkninger om, at man jo allerede under førstebehandlingen af hele det lovkompleks, der fandt sted i december 1979, gjorde opmærksom på, at her var nogle problemer. Jeg vil gerne spørge hr. Brixtofte: på hvilket tidspunkt har hr. Brixtofte enten i udvalget eller fra folketingets talerstol peget på, at der var særlige problemer med tofamiliehuse og med stuehuse tilhørende mindre landbrugsejendomme? Så vidt jeg husker, vedrørte alle eksemplerne alene parcelhuse og en mindre formue ved siden af. Når det var sådan, var det naturligvis, fordi man har et ejerboligfradrag, der svarer til den del af værdien af boligen, der ligger over de 341.100 kr.

Jeg finder, det er beklageligt, at især hr. Brixtofte kører frem på en sådan måde, at

det kommer til at se ud, som om man er uvillig til at foretage eventuelle ændringer og rette på uhensigtsmæssige følgevirkninger, fordi det vil se ud som et politisk nederlag. Man prøver at få det til at se ud, som om partiet venstre for længe siden har peget på disse ting. Det passer jo ikke.

Det korrekte er, at venstre har været imod, at man overhovedet indregner formuen. Det er i virkeligheden det, det drejer sig om. Partiet venstre er fundamentalt uenig i de principper, der ligger i socialindkomsten og følgeændringerne. Det synes jeg man skal sige i stedet for at stille sig op og sige: vi er naturligvis med til at lave det om, lave det om fra bunden; lad os se nogle nye udregninger osv. Med al respekt for den store dygtighed, hr. Brixtofte er i besiddelse af, ville han næppe selv have fundet, at beregningerne var forkerte, på det tidspunkt, hvor to hold embedsmænd – et embedsmanshold i socialministeriet og et andet hold i finansministeriet – kom frem til, at det betød en merindtægt på 250 mill. kr.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Flere talere har henvist til forhandlinger i udvalg. Inden der svares, gør jeg opmærksom på, at forhandlinger i udvalgene ikke må refereres her i salen.

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

I fortsættelse af formandens bemærkninger skal jeg indlede med at erindre om, at det lovforslag, vi behandler her i dag, drejer sig om en ændring af daginstitutionsreglerne. Når vi er kommet så vidt omkring, skyldes det, at ikke mindst hr. Brixtofte har forsøgt at få denne debat til at blive en generel debat om socialindkomsten.

Jeg skal gerne bekræfte over for fru Nathalie Lind, hvad jeg ved tidligere lejligheder har understreget, at regeringen og forligspartierne for længst har taget spørgsmålet om de særlige forhold for førtidspensionister op, at vi har været enige om at udsende et cirkulære, der giver en mulighed for at hjælpe disse grupper, og at vi er enige om at komme med en lovændring i næste folketingssamling.

(Kort bemærkning).

Brixtofte (V):

[Brixtofte]

Jeg vil bare gøre opmærksom på, at når jeg nævnte alle disse eksempler, var det udelukkende for at svare på et spørgsmål fra ministeren.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om rettens pleje. (Advokaters møderet for landsret m.v.).
(Lovforslag nr. L 201. Fremsat 9/4 81).

Lovforslaget sættes til forhandling.

*Forhandling***Erik B. Smith (S):**

Det her fremsatte lovforslag om ændring af retsplejeloven skaber mulighed for en udvidet adgang til at aflægge landsretsprøven og en lempelse af reglerne for prøveproceduren, uden at dette indebærer en forringelse af selve prøven. I den socialdemokratiske folketingsgruppe er vi enige om, at det er to formål, vi kan støtte. Vi finder, at lovforslaget her har en forsvarlig udformning. På den baggrund kan jeg give tilsagn om en hurtig og velvillig udvalgsbehandling.

Nathalie Lind (V):

Jeg kan på venstres vegne give tilsagn om en hurtig og velvillig udvalgsbehandling, men der er dog ting, vi gerne vil have klaret af. Jeg synes nok, denne sag har ligget meget længe i ministeriet. Man har høringssvar fra september måned. Da var udgangspunktet én prøvesag og eventuelt én til. Senere er man

vendt tilbage og har høringssvar, der bygger på den nuværende ordning.

Vi accepterer, at den ændring, der blev gennemført ved forhøjelse af grænsen for underretsbehandling til 100.000 kr., har gjort det vanskeligt at finde egnede prøvesager. Det er den ene side af sagen.

Den anden er, at vi mener, det har betydning, at vi har en forsvarlig prøve ved landsretten. Det, jeg ikke mindst lægger vægt på her, er, at udvalget om revision af retsplejelovens afsnit om advokater fremhæver, at i praksis betyder 5 års virksomhed som advokat med møderet for landsretten adgang til at møde for højesteret.

Vi er altså ikke indstillet på, at vi i den forstand skal slække på kravene, men vi er indforstået med at finde en rimelig og praktisk løsning, og vi medvirker gerne hurtigt.

Hagen Hagensen (KF):

Først vil jeg gerne takke justitsministeren for, at han har fremsat dette lovforslag, som sådan set er hevet ud af sin sammenhæng med det, vi antageligvis skal i gang med i næste samling, nemlig en revision af retsplejelovens afsnit om advokater. En ihærdig advokatfuldmægtigforening har formået at overtale ministeren til at komme frem med dette lovforslag, som kun har betydning for ret få, men som til gengæld er af væsentlig betydning for dem, der skal prøve.

Nu har vi jo i mange år haft en prøve, der skulle aflægges for at kunne procedere ved landsretten. Tidligere var der også en højesteretsprøve. Jeg havde egentlig ønsket, at dette forslag stort set kunne gå igennem tinget, uden at vi behøvede udvalgsbehandling deraf, for jeg synes egentlig, at det kunne der være grund til at gøre, og så imødekom vi det ønske, der var om at få lettet adgangen for dem, der skal prøve. Men når nu fru Nathalie Lind vil have en udvalgsbehandling, vil jeg have lov til at sige, at så kan der være grund til at drøfte lidt mere, om man nu har fundet det rette. Der kan være noget ejendommeligt i, at man kan aflægge prøve for sø- og handelsretten, og dér kan måske en enkelt sag være afgørende, selv om der kun er én juridisk dommer, der kommer til at bedømme sagens udførelse, hvorimod man hidtil har haft det således, at der var tre landsdommere i hver af de afdelinger, hvor